1868. évi XXII. törvénycikk

a házadóról[1]

1. § A házadó tárgya a házak évi tiszta haszonértéke.

2. § Házadó alá nem tartoznak:

a) isteni tiszteletre szánt épületek;

b) a királyi udvar palotái és lakházai;

c) államépületek és kormányépületek, ide nem értve az államnak mint jószágok birtokosának magánjogi czimen birt épületeit;

d) országházak;

e) megyeházak;

f) községházak, dolgozóházak és fegyintézetek;

g) állami, törvényhatósági és községi hivatalos helyiségek;

h) tudományos akadémiák, muzeumok, egyetemek, nyilvános tanintézetek, iskolák;

i) lelkészi és tanitói lakások;

j) katonai laktanyák;

k) gazdasági épületek;

l) kórházak, szegény sorsu tanulók és szegények ellátására szánt épületek;

m) kolduló szerzetek kolostorai, a mennyiben mindezek a kérdéses czélra kibérelve vagy más czélokra bérbe adva nincsenek;

n) halottas házak.

3. § Oly ház, lakrész, és a háznak minden oly helyisége, mely tényleg bérbe van adva, különbség nélkül mindenütt házbéradó alá esik, a tiszta bérjövedelem alapján.

4. § Azon városokban és községekben, hol a tényleg bérbeadott lakrészek, t. i. szobák és boltok száma legalább felét képezi a létező lakrészek összes számának, a ki nem bérelt épületek is házbéradó alá vonandók, a tényleg kibéreltekkel összehasonlitás utján megbecsült tiszta bérjövedelem alapján.

5. § Tiszta jövedelemnek tekintetik azon jövedelem, melyből épületfentartási költség és értéktörlesztés fejében bizonyos százalék már levonatott.

6. § Ezen százalék fejében Budapesten, ugy mint eddig, tizenöt, másutt pedig harmincz forint számitandó a nyers jövedelem minden száz forintja után.

7. § Az ekképen kiszámitott tiszta jövedelem minden száz forintja után Budapesten 24, egyéb helyeken, ha a tényleg kibérelt lakrészek (4. §) az összes lakrészeknek legalább felét teszik, 20, különben pedig 16 frt fizetendő házbéradóul.

8. § A tényleg ki nem bérelt lakrészek házosztályadó alá esnek, mindazon városokban és községekben, hol a tényleg bérbeadott lakrészek (4. §) száma kevesebb a lakrészek összes számának felénél.

9. § Ezen helyeken a tényleg kibérelve nem levő lakrészekre (4. §) a házosztályadó a lakrészek száma alapján vettetik ki.

10. § Oly helyeken, hol az összes lakrészeknek egy harmada sincs bérbe adva, a házosztályadó kivetése a következő osztályzat szerint történik:

Osztály	Lakrész száma	Fizet	
		ft	kr.
I-ső	1	-	60
II-dik	2	1	60
III-dik	3	3	-
IV-dik	4-5	6	-
V-dik	6-7	11	-
VI-dik	8-9	18	-

1 Szentesítve: 1868. VII. 28. Kihirdetve: az országgyűlés mindkét házában 1868. VII. 30.

VII-dik	10-14	30	-
VIII-dik	15-18	50	-
IX-dik	19-21	60	-
X-dik	22-24	70	-
XI-dik	25-27	80	-
XII-dik	28-29	85	-
XIII-dik	30-35	100	

Harminczöt lakrészen felül minden további lakrészért három forinttal több fizettetik.

11. § Oly helyeken, hol az összes lakrészeknek legalább egy harmada tényleg bérbe adottnak bizonyul, a táblázat tételei felebb emelendők, és pedig 50%-kal nyitott helyiséggel nem biró házakra, 100%-kal azokra nézve, a melyek nyitott helyiséggel (mészárszékek, boltok, kávéházak, korcsmák) birnak.

Ellenben azon házak, melyek a helységen vagy városon kivül legalább egy nyolczad mértföldnyire (500 ölre) feküsznek, s melyek föltétlenül osztályadó alá esnek, mindenesetre a táblázatban foglalt tételeket fizetik. Cselédházak, melyek kizárólag gazdasági cselédség lakására használtatnak, 30 krt fizetnek minden szoba után.

12. § A házbéradó- és házosztályadó tételek 70 százaléka állami adóul. 30 százaléka földtehermentesitési járulékul tekintetik.

13. § Részben kibérelve levő épületek osztályozásánál a bérbe nem adott lakrészeknek száma veendő alapul, a kibérelt részek pedig a bérösszeg után vonatnak adózás alá.

14. § A 4. §-ban emlitett becslés kizárólag a tényleg bérbe nem adott lakrészekre értendő. A becslésnél mérvadó a ki nem adott házak és lakrészek összehasonlitása a tettleg bérbe adottakkal, tekintetbe vétetvén a fekvés, épitési állapot és minden oly körülmény, melyből a haszonérték megitélhető.

15. § Azon házak, melyek nem pénzért, hanem bizonyos mezőgazdasági szolgálmányokért vannak kibérelve, a házbéradó alól kivétetnek s osztályozás alapján rovandók meg.

16. § Az eddigi házbéradó-szabályok alapján eszközlött megadóztatási állapotnak az illető község által kért megváltoztatása helyszini vizsgálatot igényel, melynek költségeit az azt szorgalmazó község tartozik viselni, kivévén azon esetet, ha a kérelmezésre okot az államközegek által elkövetett hiba adott volna.

17. § Az épületeken fekvő adósságok, adó és más terhek a házbéradókivetésnél tekintetbe nem vétetnek.

18. § Oly háztulajdonosok, kik a 3. és 4-ik §-ok szerint házbéradó alá esnek, a kormánynak ez iránt rendeletileg kiadott s eddig is gyakorlatban volt utasitási szabályaihoz képest bérvallomással tartoznak, és az adóhatóság felszólitására mind azon adatot tudomásuk szerint közölni kötelesek, mely az adó törvényszerü kivetésére szükséges.

19. § Ha a háztulajdonos fönnebbi kötelességét (18. §) teljesiteni vonakodik, az adókivető közegeknek jogukban áll az adót, további meghallgatás nélkül, más uton szerzett adatok alapján határozni meg.

20. § Tényleges viszonyok és adatok iránt, melyekből bárkinek házbérjövedelme megitélhető, köteles mindenki tudomása szerint felvilágositást adni, ha erre a pénzügyi közegek által felszólittatik.

21. § A lakbérlők magán a bérvallomási iven bizonyitják a vallomás helyességét, nevöknek a háztulajdonos kötelességszerü felhivása folytán, az illető rovatba bejegyzése által.

22. § Ha a házbirtokos és lakbérlő közötti egyetértésből szándékosan követtetett el az adókivetés kijátszása s ez által az államkincstár megkárositása, mindkét fél a megröviditésnek kitett összeg háromszoros megfizetésével büntetendő.

23. § Tiz évi adómentességnek van helye, ha olyan helyen, a hol előbb épület nem létezett, uj ház épittetik; vagy ha valamely fennálló épület előbb beépitve még nem volt területen eszközlött épitkezéssel vagy toldással, vagy előbb nem létezett emelet felépitésével olyan gyarapodást nyer, hogy ez által új adótárgy keletkezik, ezen utóbbi esetben azon ujonnan keletkezett adótárgyra való szoritással. Nyolcz évi adómentesség adatik akkor, ha előbb fennállott, de a föld szinéig lebontott épület helyébe, ó falak vagy falrészek felhasználása nélkül, uj épület állittatik.

24. § Buda-Pesten ily esetekben az adómentesség uj épületeknél és toldalék-épitéseknél tizenöt, lerombolt házak ujból felépitésénél tizenkét évre terjed.

25. § A 23. és 24. §-ban adott kedvezmény a jelen év elejétől már épittetni kezdett és épitendő házakra alkalmazandó.

26. § Ha házbéradóval terhelt ház vagy lakrész használatlan maradt, e czimen azon évnegyedre, melyben az üresedés beállt és bejelentetett, adóelengedésnek nincs helye; a következő évnegyedre azonban már lerovandó róla a rá vetett adó, és utóbb is, mindaddig, mig ujra bérbe nem adatik vagy használatba nem vétetik. Az üresedés első évnegyedében illetéktelenül megfizetett adóra való tekintettel pedig, az ujra kibérlés vagy használás esetén az első évnegyed megrovatlan marad.

27. § Ha az ujra kibérlés vagy használás 14 nap alatt be nem jelentetik, ez szándékos megröviditésnek tekintendő.

28. § Ha valamely ház vagy lakrész két éven át ki nem béreltetnék, se nem használtatnék, az oly községekben is osztályadó alá lesz vonandó, melyekben különben a haszonérték összehasonlitás utján becsültetik meg. (3. és 4. §)

29. § A házak és lakrészek összeirása a községi előljárók kötelessége. Ezek gyüjtik össze a háztulajdonosoktól bekivánt bérvallomásokat is. Az összeirásban megjegyzendő, melyik ház bir nyitott helyiséggel.

30. § Ugyancsak a községi előljáróságok tartoznak az illető adóhivatalnál időről időre bejelenteni a házosztályadó alapjában időközben beállott változásokat, akár vonatkozzanak azok személyre, akár dologra.

31. § Az elkészitett összeirásokat és beadott bérvallomásokat, az illető házbirtokosok meghallgatásával, a pénzügyi hatóság vizsgáltatja fölül, a hely szinére kiküldendő pénzügyi hivatalnok által, oly napon, melyet jó előre kitüzni tartozik, s melyre a községi előljárók a kiigazitás alá eső összeirást és bérvallomásokat készen tartani kötelesek.

32. § E tárgyalás napja a járásbeli szolgabiróval is tudatandó, ki a tárgyalásnál lehetőleg jelen lesz vagy annál esküdtje által képviseltetni fog; elmaradása azonban a működést nem gátolja. Külön törvényhatóságot képező városokra e szakasz nem alkalmazható.

33. § E kiigazitás bevégeztével a pénzügyi kiküldött kiveti a minden egyes adótárgyra eső bér- vagy osztályadót. Erről az illetőket értesiti.

34. § Valahányszor az adókivető tisztviselő, akár bizalomra méltó egyének nyilatkozata, akár szemle, akár egyéb szerzett adatok alapján, a bevallott bérjövedelmet vagy osztályozást olyannak itéli, mely nem felel meg a valóságnak, s annak folytán oly összegben állapitja meg az osztályt vagy bérjövedelmet, hogy azon az adóköteles meg nem nyugszik: elhatározását odadatolva irásban közlendi a háztulajdonossal.

35. § A ki a kivetésben meg nem nyugszik, ellene 14 nap alatt felszólamlást intézhet a felszólamlási bizottsághoz, mely körülmény azonban nem gátolja a kivetett adónak a rendes határidőben való behajtását.

36. § Felszólamlási bizottság minden adószedési kerületben fog alakittatni.

37. § Az ily felszólamlási bizottsághoz két állandóan müködő tagot a pénzügyminister nevez, másik kettőt minden egyes esetre a felszólamló adóköteles esküdtbirói képességgel felruházott férfiakból választ, kiket felszólamlásakor azonnal megnevezend, s kik az elnök által kitüzött határnapon a tárgyalásra megjelenni tartoznak.

A szintén állandóan működő elnököt az illető törvényhatóság választja, oly módon, hogy e végre közgyülésileg minden adószedési kerületre egy elnök s akadályoztatása esetére egy vagy több helyettes választatik oly független önálló férfiakból, kik adójokat, legalább nagyobb részben, nem házadóként fizetik.

A bizottsághoz tollvivőt, a ki szavazattal nem birand, a pénzügyminister rendel.

38. § Minden bizottsági tag ünnepélyes szóbeli fogadást teend, hogy működésében lelkiismeretesen fog eljárni.

39. § A bizottság általános szavazattöbbséggel határoz. Egyenlő részekre oszlott szavazatoknál az elnök szavazata dönt.

40. § Amennyiben a tárgyalás alatt levő ügy által az egyik vagy másik szavazónak valamely közel rokona volna érdekelve: azon tag szavazati jogát nem gyakorolja, hanem póttaggal helyettesithető.

41. § A bizottság eljárása nyilvános: határozat hozatalakor azonban ugy az adózót, mint az adóhivatal tagjait és a hallgatóságot az elnök eltávolithatja.

42. § A bizottság előtt mindenki tartozik a felhivásra személyesen vagy megbizottja által megjelenni.

43. § A bizottság szakértőket és bizalmi férfiakat rendelhet a tárgyalásokra, de ezek szavazattal nem birnak.

44. § A bizottságnak jogában áll:

a) a fenforgó kérdéseket ugy az adóhivatalnak, mint az illető adózónak körülményes meghallgatásával minden tekintetben megvizsgálni;

b) tanukat kihallgatni, vagy az illető bíróság által hit alatt kihallgattatni.

45. § A bizottság rendes tárgyalási jegyzőkönyvet vezet, abból a feleknek kivánatára kivonatokat ad. Iratai a tárgyalások bevégzése után az illető pénzügyi hatóság irattárában elhelyezendők.

46. § A bizottság itéletétől felebbvitelnek helye nincs; de a bizottság alakulása- vagy eljárásában közbejött hiányok orvoslásáért, illetőleg az eljárás megsemmisitéseért a belügyministerhez folyamodhatni, ki a történt eljárás megsemmisitésével uj eljárást rendelhet.

47. § A bizottság elnöke, működése ideje alatt, az állampénztárból 5 frt napidijat huz, a melyben az uti költségek is benfoglalvák.

48. § Az önkéntes vallomások alapján kideritett bérjövedelem nem szolgálhat visszahatólag elmult évekre való pótlólagos adókivetésre. Ezen törvény életbeléptetése előtt történt bérjövedelem-eltitkolások miatt büntetés alá vonni senkit többé nem lehet, ha eddigilé el nem marasztaltatott.

49. § A minister felhatalmaztatik, hogy a házadó kivetésének, beszedésének és kezelésének módjára vonatkozó, eddig gyakorlatban levő szabályokat, amennyiben ezen és a f. évi XXI. tc. által meg nem változtatvák, jövő 1869-ik évi deczember 31-ik napjáig érvényben tarthassa.

50. § A kivetés az egész 1868-ik évre ezen törvény szerint történik; ezen törvény érvényes 1869-ik évi deczember 31-ik napjáig. Végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

TARTALOMJEGYZÉK

1868. évi XXII. törvénycikk ---- 1
a házadóról ---- 1